

Vážení chovatelé, majitelé a přátelé českých strakatých psů,

Při tvorbě tohoto návrhu jsem vycházela se současného stavu chovu českých strakatých psů. Plemeno není ještě ustálené, a tak by se měla chovatelská strategie průběžně přizpůsobovat. Měli bychom pracovat na ustálení exteriéru, zaměřit se na chov zdravých zvířat s vyrovnanou povahou a směřovat chov k mezinárodnímu uznání FCI.

Chtěla bych tímto poprosit a vyzvat k připomínkování Návrhu nových chovných podmínek, abychom je mohli na podzimní schůzi v nějaké ucelené formě odsouhlasit a schůzi tím urychlili.

Letošní schůze naší sekce se bude konat 26.11.2011 v 10.00 na obvyklém místě – ve velkém sálu hotelu Svornost, Novozámecká 284, Praha 9 – Dolní Počernice. Své připomínky, náměty i jakékoliv jiné nápady posílejte prosím nejlépe na e-mail: vanourkova@seznam.cz (o jejich přijetí pošlu potvrzení) nebo poštou na adresu: Zdeňka Vaňourková, Churáňovská 2695/3, 150 00 Praha 5. Uzávěrka připomínek k podmínkám chovnosti je 30.9.2011. Z důvodu složitosti celé problematiky nebude k připomínkám došlým po tomto datu přihlíženo.

Návrh nových podmínek chovu

(Ing. Zdeňka Vaňourková, PhD.)

Vymezení pojmů:

Psi použítí k regeneraci: Cilka, malý münsterlandský ohař Don z Levíku, Ben a Kerberos

Pes z původní linie: Strakáč, který mezi svými předky nemá nikoho ze psů použitých k regeneraci. Může ale mít ve svých předcích feny Betynu a Peggy. Sice neměly doložený průkaz původu, byly ale prokazatelně převzaté z tehdejšího Fyziologického ústavu Akademie věd, a tedy byly čistokrevné.

Pes s úplným rodokmenem: Strakáč, který má jedince použitého k regeneraci plemene v 5. nebo další generaci předků. Důvodem definice této skupiny je přístup FCI, která neuznává jakožto příslušníky plemene jedince s neúplným rodokmenem nebo rodokmenem obsahujícím příslušníky jiného plemene či jedince bez známého původu (počítáno do 4. generace předků - tedy to, co vidíme v tištěném průkazu původu).

Regenerovaný pes: Strakáč, který má ve svém průkazu původu do 4. generace uvedeného některého ze psů použitých k regeneraci plemene.

1. Věk

Podle zákona je daný minimální věk k zařazení do chovu pro plemena nad 50 cm kohoutkové výšky 18 měsíců shodně pro obě pohlaví. Já osobně navrhuji tuto hranici posunout až na 24 měsíců z důvodu dosažení kompletní tělesné dospělosti, zejména u fen. Také bych omezila maximální věk feny při prvním krytí. Myslím, že by to nemělo být později, než v 6 letech věku. V praxi se zatím nestalo ani jednou, aby byla fena čsp poprvé kryta v pozdějším věku. Také se nestává příliš často, že by chovatelé kryli feny dříve, než ve 2 letech. Věkové omezení by tedy mělo být:

Fena: min. 24 měsíců, max. 8 let

maximální věk pro první krytí: 6 let (72 měsíců)

krytí feny na výjimku z důvodu věku: max. 1x, do 9 let věku, (majitel feny musí předložit potvrzení veterinárního lékaře o zdravotní způsobilosti své feny k pozdnímu krytí a krytí feny na výjimku musí mít předpoklad přínosu pro plemeno)

Pes: min. 24 měsíců, horní hranice není omezena

2. Vyšetření kloubů

„Členské země FCI a smluvní partneři jsou povinni zaznamenávat známé dědičné vady, například DKK nebo PRA, metodicky je potírat, neustále zaznamenávat jejich vývoj a na základě požadavku FCI o nich poskytnout zprávu.“ (Mezinárodní chovatelský řád FCI).

Naše plemeno je zatíženo dysplazií kyčelních kloubů a luxací patel. Navíc se jedná o plemeno s kohoutkovou výškou nad 50 cm, a tak je také doporučeno od FCI stav kloubů sledovat.

2.1. Dysplazie kyčelních kloubů

V současnosti máme minimální věk k vyšetření stanoven na 12 měsíců, max. není omezen. Do chovu lze zařadit stupeň 3 (D) včetně. Čtvrtý stupeň je dle směrnic FCI nepřipustný.

Můj návrh zní: posunout minimální věk vyšetření kyčlí až na 18 měsíců. Hlavním důvodem je neukončený vývoj kostry.

2.2. Luxace patel

V současnosti máme minimální věk k vyšetření stanoven na 12 měsíců, max. není omezen.

Můj návrh: posunout minimální věk vyšetření kolen až na 18 měsíců, stejně jako u DKK.

Stejně jako u DKK je přípustný nejvýše 3. stupeň LP. V praxi se ukazuje, že poškození kolenních kloubů je pro strakáče daleko horší a bolestivější než DKK. Je tedy na zvážení, zda tento bod nezpřísnit. Podle dosavadních výsledků máme zatím 10 strakáčů se 2. stupněm LP. Přesto, že i třetí stupeň je přípustný, veterináři doporučují taková zvířata již operovat, aby se předešlo budoucím komplikacím a bolestivým stavům spojeným s artrózou. A majitelé vcelku správně nechtějí taková zvířata množit. Dokonce se doporučuje u mladých zvířat operace i 2. stupně LP.

Můj návrh: uchovávat zvířata s LP max. 2. stupně.

3. Výstavy

Alespoň 1 účast na klubem pořádané (tedy i krajské) výstavě ve třídě mladých, mezitřídě, otevřené, pracovní nebo veteránů s oceněním výborný nebo velmi dobrý.

Tento bod bych neměnila. Osobně se domnívám, že plemeni daleko více prospěje, když se majitelé budou se svými zvířaty účastnit chovu, než když budou objíždět výstavy. Vzhledem k relativně úzké chovné základně navrhuji toto ponechat beze změn.

4. Bonitace - současný stav: věk min. 15 měsíců

Můj návrh: vzhledem k tělesné dospělosti a výše uvedenému odloženému věku uchovnění (24 měsíců) bych navrhovala i posunutí věku bonitace na 18 měsíců věku. Změnou bude také podmínka doložit výsledky vyšetření DKK i LP a účast na výstavě nejpозději v den konání bonitace.

5. Počet vrhů feny: 1 za 1 kalendářní rok

Beze změn.

6. Reprodukce fen/psů

Tento bod je novinkou. Zatím neměl chov v tomto ohledu žádná omezení. Pokud plánujeme dosáhnout mezinárodního uznání plemene, měli bychom se řídit doporučeními FCI. FCI doporučuje, aby žádný jedinec nezplodil více potomků, než kolik odpovídá pěti procentům registrovaných štěňat v populaci daného plemene v průběhu pěti let. Co se týká počtu štěňat, tady je důležité říci, že z hlediska variability plemene je lepší mít více málopočetných vrhů než naopak. Když budeme mít v chovu např. 5 fen – vlastních sester, bude se pro ně obtížněji hledat vhodný pes. Pokud to budou již polosestry (tedy stejná matka a jiný otec nebo opačně), bude to rozhodně ku prospěchu plemene a budou mít i větší výběr krycích psů.

Průměrný počet štěňat a vrhů/krytí na 1 fenu/psa vypočítáme z celkového počtu štěňat zapsaných v plemenné knize za posledních 5 let. Z celkového počtu štěňat stanovíme 5 %.

Rok	Počet vrhů	Počet štěňat
2010	15	94
2009	21	105
2008	18	92
2007	15	71
2006	13	68
Celkem	82	430

Za posledních 5 let bylo zapsáno 430 štěňat z 82 vrhů, průměrně 5,2 štěňat na 1 vrh, zaokrouhлено na 5 štěňat na 1 vrh. 5 % ze 430 štěňat = 21,5, zaokrouhлено na 21 štěňat. Toto číslo vydělíme 5 a dostaneme počet vrhů/krytí na 1 fenu/psa: $21 : 5 = 4,2$ zaokrouhлено na 4 vrhy.

Souhrn: 4 vrhy/krytí na 1 chovné zvíře, maximálně však 21 potomků.

Dále je potřeba již nyní položit základ budoucím liniím, kterých je potřeba alespoň 8. Do budoucna by mohly nést jména zakladatelů a zároveň psů použitých k regeneraci. V současné době máme 4 regenerované linie: Cilka, Don, Ben, Kerberos a k tomu 2 linie původních strakáčů: Peggy a Betina pocházejících jen a pouze z tehdejšího Fyziologického ústavu Akademie věd. Potřebujeme tedy vytvořit ještě alespoň 2 linie nejlépe původních strakáčů. Na to ale ještě nemáme dostatečný počet zvířat a jejich tvorba bude nějaký čas trvat.

Protože každá březost a porod (i jen jednoho štěněte ve vrhu) představuje pro fenu určitou zátěž, nedoporučovala bych více než 4 vrhy (nebo 21 štěňat) na 1 fenu. Abychom ale docílili co největšího počtu strakáčů s úplným rodokmenem (viz podmínky FCI), bylo by vhodné krýt fenu regenerovanou a s úplným rodokmenem poprvé původním psem nebo psem s úplným rodokmenem. Feny z původní linie by bylo vhodné poprvé krýt se psem z původní linie. Důvodem je zachování linie původních strakáčů.

U psů je ale situace trochu jiná. Krytí není pro psa nijak omezující a namáhavé a nepředstavuje žádnou zdravotní zátěž. Zde bych doporučovala, abychom sice dodrželi maximální počet 4 krytí (nebo 21 štěňat) na 1 chovného psa, ale výjimky bych povolila:

1. Situace, kdy z vrhu není žádný potomek v chovu. Je možné, že se narodí třeba jen 2 štěňata, z nichž jedno je např. prodáno daleko do zahraničí a druhé uhyne následkem úrazu. Pak víme hned, že tento vrh je pro chov ztracený a bylo by vhodné tento vrh nepočítat do limitu 4 povolených vrhů.
2. Situace, kdy z vrhu nebude nikdo v chovu do 5 let věku. V tom případě by bylo možné otci tento vrh nepočítat.
3. Výjimku by tvořili psi z původní linie. Měli by sice tak jako ostatní krytí maximálně 4x, pokud by se ale našla vhodná fena z původní linie, povolila bych jim ještě 2 taková krytí. Maximálně tedy pro psa z původní linie 6 krytí.

Když to shrnu, pravidlo vypadá takto:

Feny:

Regenerované: 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí buď psem s úplným rodokmenem nebo psem z původní linie.

Feny s úplným rodokmenem: 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí buď psem s úplným rodokmenem nebo psem z původní linie. Pokud fena již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 vrh, ale pouze se psem z původní linie nebo psem s úplným rodokmenem.

Feny z původní linie: 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí psem z původní linie. Pokud fena již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 vrh, ale pouze se psem z původní linie nebo psem s úplným rodokmenem.

Psi:

Regenerovaní: 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve).

Psi s úplným rodokmenem: 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve). Pokud pes již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 krytí, ale pouze s fenou z původní linie nebo s fenou s úplným rodokmenem.

Psi z původní linie: 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve). Pokud pes již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 krytí, ale pouze s fenou z původní linie nebo s fenou s úplným rodokmenem.

V případě, že pes z původní linie kryl již 4x, lze povolit max. další 2 krytí (bez ohledu na počet štěňat), ale pouze pro feny z původní linie.

Pro všechny psy: V případě, že z vrhu určitého psa není žádný z potomků v chovu (viz upřesnění výše), nebude se tento vrh psovi počítat. Takto vyřadit lze u konkrétního psa maximálně dva vrhy.

Důrazně nedoporučuji spojovat dva regenerované jedince.

7. Zuby

Požadavek na úplný počet správně vyvinutých řezáků a špičáků zůstává beze změn. Ideální by bylo, aby neplnochrupý jedinec byl vždy pářen s jedincem plnochrupým. Pokud to není možné, lze spojit dva neplnochrupé jedince za předpokladu, že jim nechybí totožný zub.

8. Sjednocení exteriéru

Další oblastí, které bychom měli věnovat pozornost, je sjednocení exteriéru. Neměli bychom ale jít žádnou drastickou cestou. Současní chovní strakáči posloužili jako vzor a od jejich předností a nedostatků se další pravidla odvíjejí. Zároveň bych navrhovala pravidla tak, aby omezila jen ty největší odchylky, které nás nejvíce v chovu trápí.

Každá z těchto odchylek dostala bodové ohodnocení. Pokud by strakáč dosáhl určitého počtu bodů, bude na místě omezení jeho chovnosti pouze na 1 vrh/krytí. Doposud totiž nebylo možné nijak postihnout jedince, který měl větší množství odchylek od standardu, z nichž ale žádná nebyla vylučující.

Bodování bonitace

1-2 chybějící/nadpočetné/zdvojené premoláry/moláry	+ 1 bod
více než 2 chybějící/nadpočetné/zdvojené premoláry/moláry	+ 2 body
skus těsný nebo volný nůžkový	+ 3 body
skus klešťový nebo nepravidelný	+ 4 body
pozitivní DKK	+ 3 body
pozitivní LP	+ 3 body
výška na okraji standardu (45-46,52-53 pes – 43-44,50-51 fena)	+ 4 body
špatné uši (vysoko/nízko nasazené, nestandardně nesené)	+ 2 body
typ – (hrubý/mohutný, jemný/lehký)	+ 3 body
netypická hlava (těžká, příliš lehká, nesprávného tvaru)	+ 3 body
netypické tečkování (málo, slité)	+ 2 body
omezení chovnosti na 1 vrh/krytí	≥ 11 bodů
exteriérově velmi typický jedinec	- 2 body

Výška nestandardní, ale ve standardem povolené toleranci (pes: 43 – 44,5 cm, 53,5 - 55 cm; fena: 41 – 42,5 cm, 51,5 - 53 cm) - automaticky jen 1 vrh/krytí.

Rekapitulace navrhovaných nových chovných podmínek v bodech:

1. Minimální věk pro zařazení zvířete do chovu 24 měsíců, u fen chovnost do max. 8 let; maximální věk pro první krytí feny: 6 let (72 měsíců). Krytí feny na výjimku z důvodu věku: max. 1x, do 9 let věku. Krytí feny na výjimku musí být očekávaným přínosem pro plemeno.

2. Vyšetření kloubů:

Minimální věk pro RTG na DKK 18 měsíců. Max. stupeň DKK 3 (D).

Minimální věk pro vyšetření LP 18 měsíců. Max. stupeň LP 2.

3. Účast na výstavě pořádané KCHMPP ve třídě mladých, mezitřídě, otevřené, pracovní nebo veteránů s oceněním výborný nebo velmi dobrý.

4. Minimální věk pro bonitaci 18 měsíců. Vyšetření na DKK i LP a účast na výstavě musí být doloženy nejpozději v den konání bonitace.

5. Počet vrhů feny: 1 za 1 kalendářní rok.

6. Reprodukce

Feny regenerované: Buď 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí buď psem s úplným rodokmenem nebo psem z původní linie.

Feny s úplným rodokmenem: 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí buď psem s úplným rodokmenem nebo psem z původní linie. Pokud fena již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 vrh, ale pouze se psem z původní linie nebo psem s úplným rodokmenem.

Feny z původní linie: 4 vrhy nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve), první krytí psem z původní linie. Pokud fena již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 vrh, ale pouze se psem z původní linie nebo psem s úplným rodokmenem.

Psi regenerovaní: Buď 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve).

Psi s úplným rodokmenem: buď 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve). Pokud pes již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 krytí, ale pouze s fenou z původní linie nebo s fenou s úplným rodokmenem.

Psi z původní linie: buď 4 krytí nebo 21 štěňat (platí stav, kterého je dosaženo dříve). Pokud pes již dosáhne 21 štěňat, ale ne 4 vrhů, bude možné povolit ještě 1 krytí, ale pouze s fenou z původní linie nebo s fenou s úplným rodokmenem.

V případě, že pes z původní linie kryl již 4x, lze povolit max. další 2 krytí (bez ohledu na počet štěňat), ale pouze pro feny z původní linie.

Pro všechny psy: V případě, že z vrhu určitého psa není žádný z potomků v chovu, nebude se tento vrh psovi počítat. Takto vyřadit lze u konkrétního psa maximálně dva vrhy.

Důrazně nedoporučuji spojovat dva regenerované jedince.

7. Zuby: nespojovat dva jedince, kterým chybí totožný zub.

8. Sjednocení exteriéru – viz bodování bonitace.

9. Zahraniční krytí – doporučení: oba jedinci by měli splňovat naše chovné podmínky, zejména pak vyšetření na DKK a LP s odpovídajícím výsledkem.

10. Koeficient příbuzenské plemenitby (Fx) – při řízení málopočetných populací se nedoporučuje překračovat hranici 10 %, ve výjimečných případech lze připustit až 12,5 % (křížení bratranec x sestřenice).

11. Důraz na zdraví (viz Mezinárodní pravidla FCI článek 2.2):

„Je třeba se vyvarovat takových spojení, u kterých se z dostupných informací dá předpokládat vyšší riziko choroby nebo funkční poruchy či poškození potomstva.“

Důležitá informace:

Pokud nemá jedinec v okamžiku schválení chovných podmínek podle nových pravidel již nárok na vrh/krytí, automaticky mu vzniká výjimka na 1 vrh/krytí.